

методів, тим самим встановивши контакт з аудиторією та створивши атмосферу бесіди та діалогу. Пізнавальною складовою з елементами національно-патріотичного виховання будуть різні виховні заходи, як то День української писемності, Шевченківські читання, День вишиванки і т. д. У дистанційному форматі навчання такі заходи можна провести у вигляді конференцій або в межах засідань студентських гуртків з використанням презентацій, відеоматеріалів, доповідей здобувачів, обговорень і т. д. Отже, освітній процес під час воєнного стану зазнає реформ і вдосконалень під впливом нових чинників, подій і процесів. Змінюються методи та форми навчання, наповнюється новим актуальним змістом дидактичний матеріал.

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підруч. для студ., асп. та молодих викл. вузів. Київ: Либідь, 1998. 557 с.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 486 с.

4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2006. 354 с.

*Канд. істор. наук, доцент кафедри
історії та мовознавства*

І. А. Сніжко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВИСВІТЛЕННЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В КУРСІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

У непростих умовах нашого сьогодення, коли здобувачі і викладачі змушені працювати дистанційно, особливої гостроти набуває питання наповнення навчальних курсів. Серед тем, що складають курс історії України, актуальною і, на жаль, болючою є розповідь про події нашого сьогодення, пов'язані з повномасштабним вторгненням росії на територію нашої держави. Для об'єктивного висвітлення передумов і перебігу російсько-української війни слід скористатися розробкою фахівців Центру досліджень воєнної історії ЗС

України – історичною періодизацією збройної агресії російської федерації проти України.

Періодизація включає початковий і три основні періоди. Початковий етап охоплює час з 20 лютого до початку квітня 2014 року і містить події, пов'язані з окупацією Криму, розгортанням військ на кордонах, дестабілізацією російськими спецслужбами обстановки у східних і південних областях України.

Перший період тривав з початку квітня до 19 вересня 2014 року і включав протистояння гібридній агресії російської федерації, військові дії зі звільнення Луганської та Донецької областей від російських терористичних осередків і початок двосторонніх домовленостей.

Другий період – локалізація конфлікту, проведення стабілізаційних дій – тривав з 19 вересня 2014 року до грудня 2021 року, коли розпочалася підготовка до широкомасштабного вторгнення. У рамках цієї підготовки в росії відбувалося накопичення військового потенціалу, була створена політична концепція майбутньої війни. В Україні відбувалося прийняття певних рішень у законодавчому полі, зроста міжнародна політична активність, а також збільшено оборонний бюджет і розгорнуто відповідні військові угруповання на східному та північному кордонах.

Третій період розпочався 24 лютого 2022 року і триває досі, на сьогодні в ньому виділено три основні етапи. Перший етап – початок широкомасштабного вторгнення - охоплює час з 24 лютого до квітня 2022 року. Протягом цього етапу відбувся перехід від блискавичної війни до війни на виснаження; в Україні розпочалося формування резервів, активізувалося постачання зразків західної зброї, розпочалося навчання українських військовослужбовців за кордоном. Другий етап тривав у травні-серпні 2022 року і позначився згуртуванням міжнародної спільноти навколо допомоги Україні, створенням умов для переходу українських військ у наступ. Змістом третього етапу (вересень-грудень 2022 року) стала стратегічна наступальна операція в Харківській і Херсонській областях. З початку 2023 року розпочався четвертий

етап, події якого розгортаються на наших очах та історична оцінка якого є справою майбутнього.

Отже, наведена історична періодизація збройної агресії російської федерації проти України має сприяти унормуванню знань про її передумови, хід і результати, а також об'єктивному дослідженню історії цієї війни.

1. Грицюк В., Лисенко О. Війна Російської Федерації проти України: воєнний, міжнародно-правовий, геополітичний та економічний виміри. *Український історичний журнал*. 2023. № 2 (569). С. 5-33.

2. Про Історичну періодизацію широкомасштабного вторгнення російської федерації в Україну: URL: <http://umsf.dp.ua/blog/1729-pro-istorichnu-periodizatsiyu-shirokomasshtabnogo-vtorgnennya-rosijskoji-federatsiji-v-ukrajinu>.

*Старший викладач кафедри історії
та мовознавства Т. М. Сажина*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Для здобуття вищої освіти воєнний стан у країні змушує всіх освітян миттєво акцентуватися та переорієнтуватися на новий лад у впровадженні навчання мови іноземних громадян. В умовах воєнного стану потрібно зосередитися на тому, що основною проблемою викладання мови іноземним громадянам є сама мета навчального процесу, його головний і безпосередній предмет і об'єкт. І цей об'єкт навчання – іноземна мова – тільки за деякий час може стати інструментом при подальшому отриманні, розумінні та засвоєнні інформації. Підкреслюємо, що таке відбувається, на відміну від усіх інших здобувачів вищої освіти, де мова є невимушеним і безпосереднім інструментом у навчанні. Отже, ми робимо висновок, що предмет «Мова навчання» потребує кардинально іншого підходу в умовах воєнного стану. Звісно, освітянам у таких умовах набагато складніше реалізувати свою мету. Іноземні здобувачі вищої освіти потребують повсякденного мовного оточення, і викладач, який змушений значно більше часу витратити на підготовку до практичних занять,